

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
САДІВНИЦТВА

*Матеріали
VII Міжнародної науково-практичної
конференції*

*«Технологічні аспекти вирощування
часнику, цибулевих і сільськогосподарських
культур: сучасний погляд та інновації»,*

30 травня 2018 року

*Рекомендовано до друку науково-методичною комісією кафедри
овочівництва
Уманського національного університету садівництва
(протокол № 9 від 24 травня 2018 року)*

Редакційна колегія:

Улянич О. І. – доктор с.-г. наук, професор (відповідальний редактор),
Ковтунюк З. І. – кандидат с.-г. наук, доцент,
Щетина С. В. – кандидат с.-г. наук, доцент,
Слободяник Г. Я. – кандидат с.-г. наук, доцент,
Тернавський А. Г. – кандидат с.-г. наук, доцент,
Кецкало В. В. – кандидат с.-г. наук, доцент,
Накльока О. П. – кандидат с.-г. наук, доцент, відповідальний секретар
Воробйова Н. В. – кандидат с.-г. наук, доцент,
Сорока Л. В. – кандидат с.-г. наук, ст. викладач,
Діденко І. А. – викладач,
Яценко В. В. – аспірант (технічний секретар).

Технологічні аспекти вирощування часнику, цибулевих і сільськогосподарських культур: сучасний погляд та інновації: Матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції (30 травня 2018 р.) / Редкол.: Улянич О. І. (відп. ред.) та ін. – Умань: ВПЦ “Візаві”, 2018. – с. 116

У збірнику наведено результати наукових досліджень науковців-овочівників України, в яких висвітлено історію та традиції овочівництва, проблеми сучасного овочівництва, завдання та шляхи їх вирішення.

Збірник сформовано із тез наукових співробітників, докторантів, викладачів, аспірантів та студентів.

© Уманський національний
університет садівництва, 2018

ЗМІСТ

УЛЯНИЧ О. І.	СВІТОВЕ ВИРОБНИЦТВО ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ЧАСНИКУ В УКРАЇНІ	6
АЙТБАЕВ Т.Е. БУРИБАЕВА Л.А. АЙТБАЕВА А.Т.	РЕСУРСОБЕРЕГАЮЩАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ПОДПОЧВЕННОГО ОРОШЕНИЯ КАРТОФЕЛЯ И ОВОЩНЫХ КОРНЕПЛОДОВ В УСЛОВИЯХ ЮГО-ВОСТОКА КАЗАХСТАНА	7
АМИРОВ Б.М.	ИТОГИ И ПЕРСПЕКТИВЫ СЕЛЕКЦИИ МОРКОВИ И СТОЛОВОЙ СВЕКЛЫ В КАЗАХСТАНЕ	11
БАЛАБАК А. В.	ЕКОЛОГО-БІОЛОГІЧНІ ОСНОВИ РОЗМНОЖЕННЯ ТА ДОРОЩУВАННЯ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ <i>COTINUS</i> MILL.	12
БОБОСЬ І.М. САРАНЮК О.С.	ВПЛИВ СТРОКІВ ВИСАДЖУВАННЯ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ЧАСНИКУ ОЗИМОГО В УМОВАХ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	13
БУШИЛОВ В.Д.	КЛОНОВІ ПІДЩЕПИ ДЛЯ КІСТОЧКОВИХ КУЛЬТУР РОДИНИ СЛИВОВІ	15
ВАСИЛЕНКО О. В.	ЕКОЛОГІЧНО-ТОЛЕРАНТНИЙ СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ВРОЖАЙНОСТІ САЛАТУ ПОСІВНОГО В УМОВАХ УМАНСЬКОГО НУС	17
ВДОВЕНКО С. А. ПОЛУТІН О. О.	РОЗВИТОК РОСЛИНИ ФІЗАЛІСУ МЕКСИКАНСЬКОГО ЗАЛЕЖНО ВІД СХЕМИ САДІННЯ В УМОВАХ ВІДКРИТОГО ҐРУНТУ ПІВНІЧНОЇ ПРОВІНЦІЇ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ	19
ВОСВОДА Л. І.	ВПЛИВ СТРОКІВ ПОСІВУ І ЗБИРАННЯ НА РІСТ, САЛАТУ ЦИКОРНОГО ВІТЛУФ	20
ВОРОБІЙОВА Н.В. ПОЛЩУК Т.В. СОРОКА Л.В. БОРИСЕНКО В.В. АНДРУСИК Р.В.	ПРОДУКТИВНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ БУЛЬБ КАРТОПЛІ ЗА ЗАСТОСУВАННЯ БІОГУМУСУ В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	21
ГОЛОДРИГА О.В. ШУБЕНКО Л.А. САБАДИН В.Я.	ФОТОСИНТЕТИЧНА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПОСІВІВ СОЇ ЗА ДІЇ ГЕРБІЦИДІВ ТА РЕГУЛЯТОРА РОСТУ РОСЛИН БІОЛАН	24
ДІДЕНКО І. А.	ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ТА БІОЕНЕРГЕТИЧНА ОЦІНКА ВИРОЩУВАННЯ СОРТІВ СЕЛЕРИ ЧЕРЕШКОВОЇ	27
ДІДРЕНЦЕЛ Т. САДОВСЬКА Н.П.	ВПЛИВ ЗЕЛЕНИХ ОПЕРАЦІЙ НА РІСТ І РОЗВИТОК ВИНОГРАДУ ТЕХНІЧНИХ СОРТІВ	28
ДУДЯК І.Д. БІЛОУС А.М. ЧУЙ Д.В.	ВПЛИВ СОРТОВИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ І ФРАКЦІЇ ПОВІТРЯНОЇ ЦИБУЛИНИ НА ВРОЖАЙНІСТЬ ОДНОЗУБКИ ЧАСНИКУ ОЗИМОГО	29
ІВЧЕНКО Т.В. ВІЩЕНЯ Т.І.	БІОТЕХНОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СТВОРЕННЯ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ЧАСНИКУ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ ТА НАСІННИЦТВА	32
КЕЦКАЛО В. В. ПОЛЩУК Т.В.	СОРТОВЕ ПОПОВНЕННЯ МОРКВИ (<i>DAUCUS CAROTA</i>) ТА БУРЯКУ СТОЛОВОГО (<i>BETA VULGARIS</i>) НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ КОРЕНЕПЛІДНИХ ОВОЧЕВИХ РОСЛИН	33
КОВТУНЮК З.І.	ВПЛИВ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ НА РОЗВИТОК РОСЛИН КАПУСТИ КОЛЬРАБІ СОРТУ ДЕЛІКАТЕСНА БІЛА	35
КОГУТ І.М. КОГУТ С.Г. ТЕРНАВСЬКИЙ А.Г.	ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СТРОКІВ СІВБИ ЯРОГО ЯЧМЕНЮ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ	37
ЛЕОНТЮК І.Б. СОРОКІНА С. І.	ПРОДУКТИВНІСТЬ ПОСІВІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ПРИ ЗАСТОСУВАННІ РІЗНИХ НОРМ ДЕРБИ ТА БІОЛАНУ	39
МАНДЗЮК І.М.	ВПЛИВ ПОЛІМІКСОБАКТЕРИНУ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ	41

ЖИЛЯК І.Д. АНДРУСИК Р.В.	ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	
МОШНЯКОВ А.Н.	ОЦЕНКА ГИБРИДОВ КАРТОФЕЛЯ РАННЕЙ ГРУППЫ СПЕЛОСТИ КАЗАХСТАНСКОЙ СЕЛЕКЦИИ	43
НАКЛЬОКА О.П.	ВПЛИВ РІЗНИХ СХЕМ РОЗМІЩЕННЯ РОСЛИН ПЕРЦЮ СОЛОДКОГО НА ПОКАЗНИКИ ЇХ ФОТОСИНТЕТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	44
НАКЛЬОКА Ю.І. НАКЛЬОКА О.П. ПРИХОДЬКО Ю.В.	АЗОТНЕ ЖИВЛЕННЯ ТА БІОЛОГІЧНА АКТИВНІСТЬ ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ЗА РІЗНИХ ЗАХОДІВ ОСНОВНОГО ОБРОБІТКУ ҐРУНТУ	46
НУРБАЕВА Э.А. БРЮЗГИНА В.В.	ЛЕЖКОСПОСОБНОСТЬ СОРТОВ ТОМАТА ОТКРЫТОГО ГРУНТА	47
ОСТАПЕНКО Н. О. ЯЦЕНКО В. В.	РОЛЬ ДОБРИВ У ПІДВИЩЕННІ ВРОЖАЙНОСТІ ЧАСНИКУ ОЗИМОГО	49
ПІКОВСЬКИЙ М.Й.	СИМПТОМИ УРАЖЕННЯ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ МІКРОМІЦЕТАМИ РОДУ <i>BOTRYTIS</i> P. MICHELI EX PERS.	52
ПОЗНЯК О.В. КАСЯН О.І. ЧАБАН Л.В. ТКАЛИЧ Ю.В.	СЕЛЕКЦІОНЕРИ ДОСЛІДНОЇ СТАНЦІЇ «МАЯК» ІОБ НААН – АГРОВИРОБНИКАМ УКРАЇНИ	54
ПОЗНЯК О.В.	<i>ALLIUM OBLIQUUM</i> L.: ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОШИРЕННЯ ВИДУ В УКРАЇНІ	57
ПОЗНЯК О.В.	ЗБАГАЧЕННЯ ГЕНОФОНДУ <i>DIPLOTAXIS TENUIFOLIA</i> (L.) DC. В УКРАЇНІ	60
ПОЗНЯК О.В. ЧАБАН Л.В. КАСЯН О.І.	ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ ДОСЛІДЖЕНЬ НА ДОСЛІДНІЙ СТАНЦІЇ «МАЯК» ІОБ НААН	62
ПОЗНЯК О.В. ЧАБАН Л.В. ФЕСЕНКО Л.П.	КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНИЙ СОРТ ЦИБУЛІ СКОРОДИ (ШНІТУ, ТРИБУЛЬКИ) ЛАСТІВКА	66
ПТУХА Н.І. ПОЗНЯК О.В. НЕСИН В.М.	СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО СОРТИМЕНТУ ОГІРКА З ВИСОКИМИ ЗАСОЛЮВАЛЬНИМИ ЯКОСТЯМИ	68
РОЗБОРСЬКА Л.В.	ВПЛИВ ГЕРБИЦИДУ ТРИАТЛОН ТА РЕГУЛЯТОРА РОСТУ ЕМІСТИМ С НА УРОЖАЙНІСТЬ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ	70
САМОЙЛЕНКО М. О.	ПЕРСПЕКТИВНІ ВИДИ СУНИЦІ В ДЕКОРАТИВНОМУ САДІВНИЦТВІ	73
СИЧ З.Д. КУБРАК С. М.	ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ВИРОЩУВАННЯ ЧАСНИКУ ОЗИМОГО В УКРАЇНІ	75
СЛОБОДЯНИК Г.Я.	ДОБІР ОПТИМАЛЬНОЇ СХЕМИ РОЗМІЩЕННЯ РОСЛИН ЦИБУЛІ ПОРЕЙ	77
СУХОМУД О.Г. ТЕРНАВСЬКИЙ А.Г. МИХАЙЛОВИН Н.О.	ШКІДЛИВІСТЬ НЕСПРАВЖНЬОЇ БОРОШНИСТОЇ РОСИ ОГІРКА	79
ТЕРНАВСЬКИЙ А.Г. МАКАРЧУК Г.С.	ЯКІСТЬ РОЗСАДИ І УРОЖАЙНІСТЬ ОГІРКА ЗАЛЕЖНО ВІД ЇЇ ВІКУ ТА ЗАСТОСУВАННЯ БІОПРЕПАРАТІВ В УМОВАХ УМАНСЬКОГО НУС	80
ТКАЛЕНКО Г.М. КУДЛА В.В.	ШКІДЛИВИЙ ЕНТОМОКОМПЛЕКС ПОСІВІВ ЦИБУЛІ РІПЧАСТОЇ В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	82
ТОКБЕРГЕНОВА Ж.А. БАБАЕВ С.А.	ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ УСКОРЕННОГО ПОЛУЧЕНИЯ ПОСАДОЧНОГО МАТЕРИАЛА КАРТОФЕЛЯ	85

ТОГАЕВА Д.У. КУДУСБЕКОВА Д.Ж.		
ТРУС О. М., ПРОКОПЕНКО Е. В.	ВПЛИВ ТРИВАЛОГО (45 РОКІВ) УДОБРЕННЯ В ПОЛЬОВІЙ СІВОЗМІНІ НА ВРОЖАЙНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КУЛЬТУР	87
УЛЯНИЧ А.В.	ОБСЛУГОВУЮЧІ КООПЕРАТИВИ – ОСНОВА РОЗВИТКУ ОВОЧІВНИЦТВА	89
УЛЯНИЧ І.Ф.	ЕКСТРУДОВАНІ КОРМОВІ СУМІШІ З ДОДАВАННЯМ ОВОЧІВ	90
УЛЯНИЧ О.І. КУХНЮК О.В.	ОРГАНІЧНА ОВОЧЕВА ПРОДУКЦІЯ, ВИРОЩЕНА НА ФОНІ ЗАБРУДНЕННЯ ҐРУНТІВ У ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ	93
УЛЯНИЧ О.І. АЛЕКСЕЙЧУК О.М. ПРУДКИЙ Р.І.	ГОСПОДАРСЬКА ОЦІНКА СОРТІВ І ГІБРИДІВ ШПІНАТУ ГОРОДНЬОГО В ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ	94
УЛЯНИЧ О. І ВОРОБЙОВА Н. В НАУМЧУК В.	УРОЖАЙНІСТЬ СОРТІВ КАРТОПЛІ РАННЬОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ЗАСТОСУВАННЯ ГІДРОГЕЛЮ	99
ФЕСЕНКО Л.П. ПОЗНЯК О.В. ФЕСЕНКО Я.І.	СЕЛЕКЦІЙНІ НОВИНКИ ЦИБУЛІ БАТУНА (<i>ALLIUM FISTULOSUM</i> L.)	97
ХАРЕБА В.В. ХАРЕБА О.В. ХАРЕБА О.В	ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО ОВОЧІВ В УКРАЇНІ	104
ШАРИПОВА Д.С.	ВЛИЯНИЕ УСОВЕРШЕНСТВОВАННЫХ ЭЛЕМЕНТОВ АГРОТЕХНОЛОГИЙ НА ПРОДУКТИВНОСТЬ КАРТОФЕЛЯ НА ЮГО-ВОСТОКЕ КАЗАХСТАНА	107
ЩЕТИНА С. В. ЛЕУХ І. О.	УРОЖАЙНІСТЬ БАКЛАЖАНА ЗАЛЕЖНО ВІД СПОСОБУ ЗАСТОСУВАННЯ РЕГУЛЯТОРІВ РОСТУ РОСЛИН В УМОВАХ УМАНСЬКОГО НУС	110
ЮШКЕВИЧ М.С. ДУДКА Т.В.	ВИВЧЕННЯ ЗАГАЛЬНОВІДОМОГО СОРТОВОГО РІЗНОМАНІТТЯ ТА ВИДІЛЕННЯ СОРТІВ ЕТАЛОНІВ ЦИБУЛІ ГОРОДНЬОЇ	112
ЯЦЕНКО В. В.	СТРОКИ І СПОСОБИ ВИДАЛЕННЯ КВІТКОНОСНОЇ СТІЛКИ ЧАСНИКУ ОЗИМОГО	114

депонування колекційних зразків у культурі *in vitro* для використання у селекційному процесі.

Розроблено державний стандарт на метод вегетативного розмноження *in vitro* овочевих рослин. Розроблено спосіб кріоконсервування методом вітрифікації меристем часнику, що дозволяє створювати кріоколекції і зберігати колекційні зразки до 20 років (патент №22540).

Передано у насінництво лінію G-25, яка характеризується високою урожайністю, зимостійкістю і стабільністю прояву господарських ознак.

Отримані результати досліджень пройшли виробничу перевірку і показали високу економічну ефективність у вигляді Патенту України на корисну модель №32679 та ДСТУ.

СОРТОВЕ ПОПОВНЕННЯ МОРКВИ (*DAUCUS CAROTA*) ТА БУРЯКУ СТОЛОВОГО (*BETA VULGARIS*) НА УКРАЇНСЬКОМУ РИНКУ КОРЕНЕПЛІДНИХ ОВОЧЕВИХ РОСЛИН

КЕЦКАЛО В. В., к. с.-г. н., доцент

Уманський національний університет садівництва

ПОЛЩУК Т.В., к. с.-г. н., викл.

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

Морква столова (*Daucus carota*) та буряк столовий (*Beta vulgaris*) – лідируючі коренеплідні овочеві культури в Україні та у світі. Тому постійно проводиться селекційна робота по створенню нових високоврожайних сортів та гібридів даних культур, так як саме сорт є важливим чинником підвищення врожайності, поліпшення її якості та подовження строків надходження продукції. Впроваджувати у технологію вирощування дозволяється лише сорти, що пройшли державну науково-технічну експертизу й занесені до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні.

Сортове різноманіття моркви та буряку столового в світі досить велике, а в Україні їх асортимент станом на 2018 рік нараховує відповідно 136 та 60 найменувань. Українські селекціонери і зарубіжні фірми щороку продовжують пропонувати новинки. В сучасному асортименті моркви згідно Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні на 2018 рік нараховується 73 сорти і 63 гетерозисних гібриди, а буряку столового – 52 сорти та 8 гетерозисних гібриди.

Український асортимент моркви та буряку столового створюють селекціонери Інституту овочівництва і баштанництва Української академії аграрних наук (ІОБ УААН), Сквирської дослідної станції Інституту агроекології УААН, Київської дослідної станції ІОБ УААН і дослідної станції «Маяк» ІОБ УААН та приватні фірми. Магомет І. Я. – перший український